

Рачун физичког тока енергије, 2020.

Рачуни физичког тока енергије бележе токове енергије, у тера џулима (ТЈ), из животне средине у економију (снабдевање енергијом из природних извора), унутар економије (производи), и из економије назад у животну средину (остац). Рачуни физичког тока енергије пружају информације о енергетским токовима распоређеним на начин који је у потпуности компатибилан са концептима, принципима и класификацијама националних рачуна.

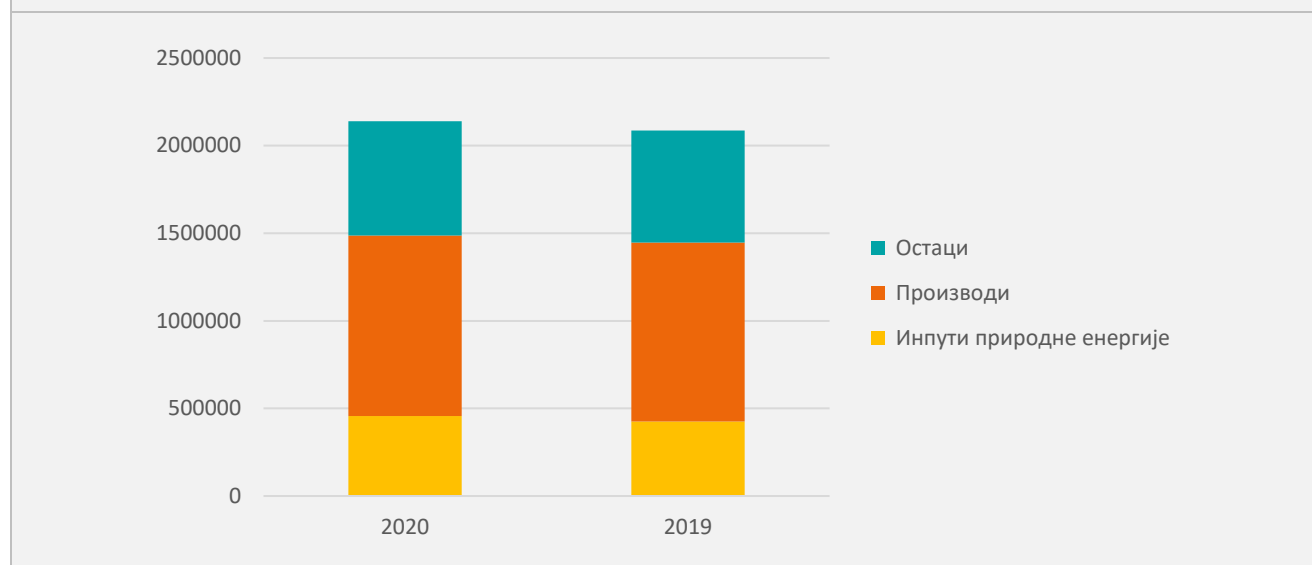
У 2020. години, укупна расположива енергија износила је 2 139 262 ТЈ, што је за 2,5% више у односу на 2019. годину. Највеће учешће у укупним токовима енергије бележе производи, 48,1%, а затим следе остаци са 30,5% и инпути природне енергије са учешћем од 21,4%

Табела 1. Укупна расположива енергија

Република Србија

	2016	2017	2018	2019	2020	2020/2019	2020/2016
	ТЈ					индекс	индекс
Укупно	2174554	2221816	2095424	2086313	2139262	102,5	98,4
Инпути природне енергије	445963	437653	417837	425995	457156	107,3	102,5
Производи	1086768	1128553	1034588	1020224	1029937	101,0	94,8
Остаци	641824	655610	642999	640094	652169	101,9	101,6

Графикон 1. Укупна расположива енергија, ТЈ

Највећу количину енергије у 2020. години обезбедили су сектори економских делатности – 1 277 210 ТЈ (59,7%). Домаћинства су обезбедила 150 075 ТЈ (7,0%), а увоз је имао учешће у снабдевању енергијом од 11,9% (254 670 ТЈ). Из животне средине је обезбеђено 457 156 ТЈ (21,4%), а залихе енергије су износиле свега 150 ТЈ.

У односу на претходну годину, сектори економских делатности су обезбедили 1,9% више енергије за снабдевање, домаћинства 21,3%, док је увоз смањен за 10,2%. Из животне средине за снабдевање је коришћено 7,3% више енергије него претходне године, а залихе су биле на истом нивоу.

Сектори економских делатности и домаћинства у 2020. години су користили енергију у количини од 1 277 210 ТЈ, односно 150 075 ТЈ. Извоз енергије је износио 62 360 ТЈ. Ток енергије из економије према животnoj средини износио је 621 801 ТЈ, а залихе енергије су износиле 21 372 ТЈ.

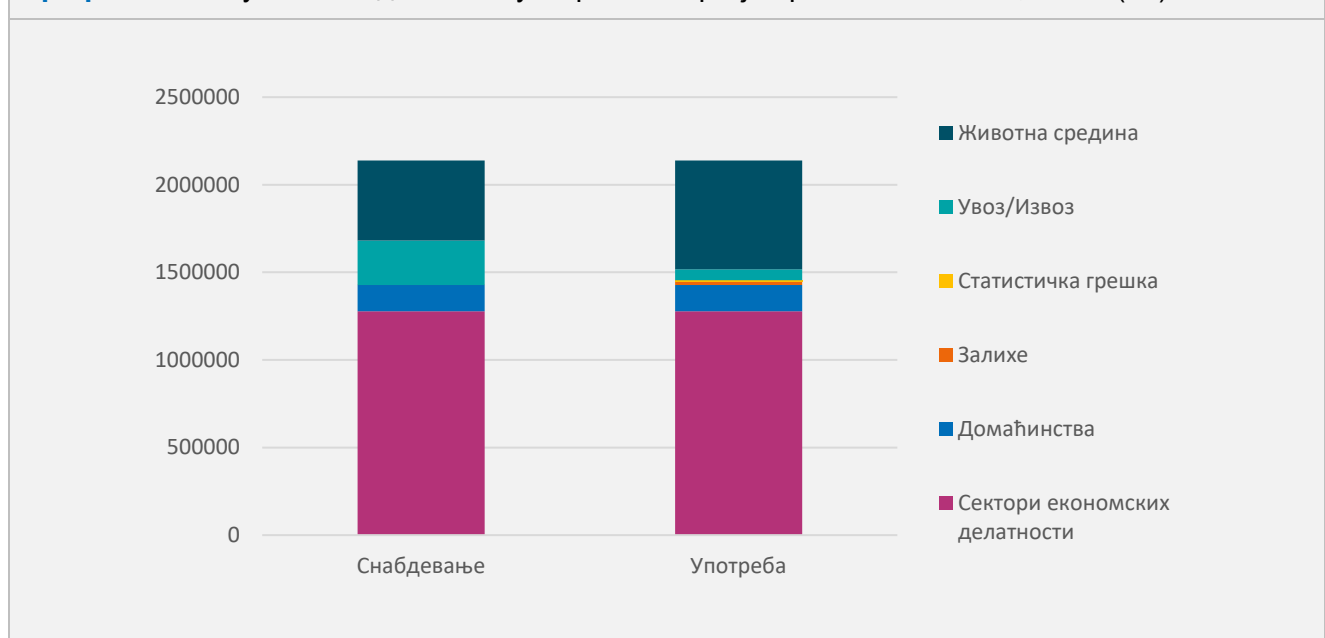
У односу на претходну годину, сектори економских делатности су користили 1,9% више енергије, домаћинства 21,3%¹, док је извоз повећан за 6,2%. Ток енергије у животну средину из економије био је за 1,8% већи него претходне године, док су залихе енергије биле мање за 47,2%.

Табела 2. Укупно снабдевање и употреба енергије према активности

Република Србија

		2016	2017	2018	2019	2020	2020/2019	2020/2016
		ТЈ					индекс	индекс
Укупно		2174554	2221816	2095424	2086313	2139262	102,5	98,4
Сектори економских делатности	Снабдевање	1354560	1382746	1266764	1252869	1277210	101,9	94,3
	Употреба	1354560	1382746	1266764	1252869	1277210	101,9	94,3
Домаћинства	Снабдевање	125957	122443	122027	123770	150075	121,3	119,1
	Употреба	125957	122443	122027	123770	150075	121,3	119,1
Залихе	Снабдевање	45	125	761	150	150	100,0	333,6
	Употреба	28647	38446	25398	40514	21372	52,8	74,6
Увоз /извоз	Снабдевање (Увоз)	248030	278850	288035	283529	254670	89,8	102,7
	Употреба (извоз)	59900	60222	68834	58743	62360	106,2	104,1
Животна средина	Снабдевање	445962	437653	417837	425995	457156	107,3	102,5
	Употреба	606233	619667	612372	611008	621801	101,8	102,6
Статистичка грешка	Снабдевање	-	-	-	-	-	-	-
	Употреба	-741	-1708	29	-591	6444	-	-

Графикон 2. Укупно снабдевање и употреба енергије према активности, 2020. (ТЈ)

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

¹ Домаћинства бележе повећану потрошњу енергије услед повећања потрошње огревног дрвета и угља за грејање.

Методолошко објашњење

Према централном оквиру система економских рачуна животне средине, у основи мерења физичких токова су токови природних импута, производа и остатака.

Природни инпути се односе на физичке токове из животне средине у економију. Централни оквир система економских рачуна животне средине дефинише природне инпуте као све физичке инпуте који се, као део економских производних процеса, узимају из животне средине или се директно користе у производњи. Они могу бити инпути природних ресурса, као што су минерални и енергетски ресурси, дрвни ресурси; инпути из обновљивих извора енергије, као што је соларна енергија, или други природни инпути.

ПРИРОДНИ ИНПУТИ ЕНЕРГИЈЕ
Фосилни инпути из необновљивих извора енергије
Инпути из обновљивих извора енергије воде
Инпути из обновљивих извора енергије ветра
Инпути из обновљивих извора енергије сунца
Инпути биомасе из обновљивих извора енергије

Производи означавају сву робу и услуге настале у оквиру производње, као и увоз и извоз.

ПРОИЗВОДИ
Камени угаљ
Лигнит и тресет
Прерађени гасови
Прерада угља (кокс, катран од угља, брикет каменог угља, брикет мрког угља и производи тресета)
Сирова нафта, течности природног гаса и други угљоводоници, укључујући нафтне шкриљце
Природни гас
Моторно гориво
Гориво за млазне моторе керозинског типа
Нафта
Дизел за транспорт
Гориво за ложење и остала гасна уља
Остаци уља за ложење
Рафинеријски гас, етан и течни нафтни гас
Остали нафтни производи, укључујући адитиве/оксигене и рафинисану основну сировину
Нуклеарно гориво
Дрво, отпад од дрвета и друга чврста биомаса
Течна био-горива
Био-гас
Електрична енергија

Остаци се односе на токове чврстих, течних и гасовитих материјала и енергије, који се одбацују, испуштају или емитују у животну средину.

ОСТАЦИ
Обновљиви отпад
Необновљиви отпад
Сви губици енергије (током експлоатације, дистрибуције, складиштења и трансформације)
Енергија уграђена у производе за неенергетску употребу

Табеле понуде и употребе изражене у физичким јединицама обезбеђују рачуноводствени оквир који омогућава потпуно и доследно праћење физичких токова (материјал и енергија) из животне средине у економију, унутар економије и из економије у животну средину.

Оквир за обрачунае у табелама понуде и употребе потиче из националних рачуна. Док монетарне табеле понуде и употребе разматрају само трансакције унутар економије, физичке табеле понуде и употребе обухватају и физичке токове између економије и животне средине.

Оквир за физичке табеле понуде и употребе има исти формат и структуру, у редовима су приказани различити типови физичког тока (природни инпути, производи и остаци), а у колонама су приказани токови енергије према пореклу и одредиштима (производне активности, тј. економске делатности), активности потрошње (тј. домаћинства), акумулација (промене залиха произведених средстава и залиха производа), размена са иностранством (увоз и извоз), и животна средина (снабдевање природним енергетским инпутима и остаци).

Табела физичког снабдевања приказује токове енергије према пореклу, тј. ко је произвођач (економске делатности, домаћинства, залихе, размена са иностранством и снабдевање из животне средине).

Табела физичке употребе приказује токове енергије према свом одредишту, тј. показује ко користи или прима одговарајући физички ток (производња, потрошња, залихе). На овај начин сваки ток енергије се приказује два пута: на почетку и крају свог одредишта.

Контакт: bojana.krzalic@stat.gov.rs; тел.: 011 2412-922, лок. 410

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Тираж: 20 • Периодика излажења: годишња